

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indült BÉTSBŐL Szombaton 30. Januáriusban 1790.

Hus! hus! hus! minden dideregvé kiáltja az uttzán.

Mi az Oka? A' Lintzertzájg ruhá — a' Telünk
pedig éppen olyan; mint a' mostani Euro-
pai titkos Politika; egéltzen meg fordult; nem ugy
jár mint máskor — azt se tudjuk mit akar. — Januá-
rius tavaly ugy gyalogla-bé Bétsbe, mint egy vadá-
szoktól meg - kergetett zuzmarás izakállú Sibériai
medvé — bundaban is szinte meg-fogyott az orra —
egélt 2 hónapig a' Fűtő kementze mellől Kalátsal
se lehetett kitsalni — az ideu pedig — mint vala-
mi Nyári Udvari Bolond — Szalma kalappal, Sek-
jem-bugyogoba érkezék meg Bétsbe, 's minekutánna
mind eddig a' Práterben letált volna, a' múlt Va-
sárnap igen szép Tavalzi napfeny között bé jö a'
Va:

Városba — benn hál — 's Hétfőn esni kezd, hogy már este-felé szürközépig úszszuk vala a' fárt. Kedre virradolag keményen meg-fagy — délután Tavasza válik az idő — el-olvad — megint fárban úszunk. Szeredán reggel olly hideg lesz, hogy a' Leopold városi Duna minden hir nélkül bé-fogy — délután pedig olly szél támad, hogy a' künn járók' frizurját talpig le-gázolta; noha már Svéd-országban virágzanak a' fák, Cseh-országban 's nálunk is Tavasz volt, Bukovinában a' mezőn Legelnek vala a' Barmok; mint hátrább a' Csernovitzi Tudósításból lehet látni. Tsak illyen az idő és a' Politika! Itt Telet ígért, 's azonban Tavaszt ad; amott már virágzik minden — 's hát egy szempillantásban minden a' Komor tél' véletlen prédája. — Ugy láttzik, hogy a' Tél az Halál természetét öltözte magára — edgyiket sem tudja az ember mikor érkezik.

Chvalitzból 15. Jan. szóról szóra: — — —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

→ (A' roftába maradott.)

Szorgalmatos a' katona-fzedés-is Cseh-országban, és a' hadi-eszközöknek a' Festungokba való takarítása. Tegnap előtt is: az az 13-dikban két csoportban 40 Tsászári hadi-szekereket számláltam meg a' falunkon végig, a' kik mind gollyóbifokat vittek Ples Várába, a' mit ugyan itt tsak ugy tudunk mire való, ha a' Kurir meg-tanít rá. Egy hadi-kotsist ez alkalmatofsággal, a' maga Mén-nyerges lova, ki is végeze itt e' Világból. Ehez járul a' hadi-adó fzedése minden rendü és rangu emberektől. — Itt Fársáng egy tsepp lints, mert a' Cse-

Csehek Őszfel szokták a' Fársángot tartani. De
tél sints még eddig, úgy hogy még tsak Ujságból
láttunk havat szállongatni. Többire maradtam es-
merettségében ajánlott Az Urnak 's. t.

Csernovitz 11-dik Jan. — Kedves Barátom! Ho-
vá legyen tekintet a' parantsolattal ki nem találha-
tom: elég az, hogy Chotim Várában minden tovább
való építés meg-tiltatott, és a' most ujjannon ide-
helyezettett Tisztviseleőknek-is elméjekre adattatott,
hogy ha ma vagy holnap tisztviselés nélkül marad-
nak is ne másnak hanem magoknak tulajdonítsák,
hogy pediglen ezen dolog által az itten való szol-
gálatról el-ne rettenjenek, nagy fizetésekkel rendel-
nek számokra, de úgy hogy semmi Pensiora számat
né tarthassanak. A' Békelesség munkálódására el-ren-
deltetett Követek már mindnyájon Jászban vagy-
nak, kik közzül Minister Thugut Ur, nem külöm-
ben az Anglus Követ, az el-múlt héten menének
által Csernovitzon, éppen midőn a' fő rendek ma-
gokat edgyütt mulatják vala, melyben a' fellyebb
említett Ur-is egy szempillantásra meg-jelenék. A'
Porta részéről el-jött a' Rájsz Effendi két fő Basák-
kal edgyütt. Hertzeg Potemkin az idegen Udvarok
Követeiről azt mondta, hogy szüksége rájuk nin-
tsen, mert ha a' háboru nállok nélkül el-kezdőd-
hetett, ugyan intercessiojok nélkül el-is végeződhe-
tik. Egy szóval az Orosz Udvar a' Békelességre ép-
pen nem hajlandó, mi lészzen a' dolog ki-menetele
meg-irom mihelyt bizonyos Tudósítást vézsek. A'
Lengyelek tsak ugyan mozognak, és az egész Ar-
mádiát, mely már 100 ezerről 60-ezerre a' könnyebb
táplálhatás végett le-szállítottatott, ujjonnan köntö-
sözték.

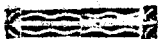
Minden Ujságiból azt olvasom, hogy a' szük-
ség minden Tartományokban közönségesé lett, mi
pediglen Bukovinában azzal ditsekedhetünk, hogy
kőztünk a' leg-szebb Buzának Köble 3 for. 30 kr.
az árpának 30 garason, a' zabnak 25 garafon, és
a' Török búzának 35-tön mégyen. A' Telünk már
régén el-múlt, és a' fak bimbozni kezdettenek. —

A' széna ugyan felette szük vala, de a' természe-
annyira segite rajtunk, hogy mindennémü Marháink
a' Mezőn bövséges. legeléft találhatnak. — Ezek
után élly szerentsésen, és tartsd-meg hiv szeretete-
det Jó Barátodhoz.

Bukoreft. 7-dik Jan. szórol szóra a' mint jött: —
„ Kedves Barátom az itt való Ujságok mostonában
tsak ezek: „ A' 3 Udvaroknak *Kurirjai* meg fordúl-
tak' az Ujj-elztendőnek elein mi-nállunk; kik *Buko-
resten* túl 5 órányira lévő *Fiurestye* nevezetü *forposzt*
Helységbe által-menvén, *forspontat* váltottak, a'
mely környéket Kormányozza a' N. *Barkó* Húszár
Sergének *Lévafits* nevü 2-dik Fő-Stráflamestere 's je-
les vitéze — és a' hol Sqvad. Kapitány *Ráboközy*
vala az örálló maga népével. — Játzsziba jött viz-
sza egy *Aga* Török Hertz. *Potemkin* Vezértől — 2
Orosz Májor ment ismét, edgyik tsak *Gyursoig*, a'
málik *Suminba* az ujj Nagy-Vezérhez. — Azzal,
a' ki tsak *Gsurgsoig* ment magam izollattam *Fiu-
restyében* vizsza-jövedelekor, ezt 16 Arnoták kifir-
ték, és ditsekedett, mely szivefen látták légyen a'
Törökök *Gyuvgsoban*; és mely pompáson vendég-
lették. — A' mi Felseges Urunk Követjét pedig
5-dikben vólt szerentsém *Fiurestyénben* tisztelni, ez-
is *Suminoba* vagy *Sunyoba* küldetett a' Nagy Vezér-
hez. — *Mauroyéní* a' Havaselföldi Vajda, a' Nagy
Vezérnél vagyon, és ezekkel vagyon 30-ezerből ál-
ló Török katonaság; itt vagyon *Csarula* Basa-is,
kit *Khotzimnál* meg vertünk. *Ismaelben* a' *Sérdskir*
Basa; ezeket bezéli egy Török Arnot, kit a' mié-
ink egy Török Paraszta 's *Mauroyéninek* I szol-
gájával, a' *Barkó* Fő-Strázsamestere el-fogván,
Bukoreftbe H. *Koburghoz* küldötenek. Itt ugyan mi
Bukoreftben alkalmasint élünk, de az el pusztult hel-
lyeken álló népünk sok nyomoruságot szenvednek.
Ezen 3 Udvarak Lövetjei mit végeznek, ezután tud-
juk-meg.

Egy jeles történetet-is irak Barátom, mely a'
Mártinestinél esett utolsó gyözedelmes tsatánk után
történt. t. i. — A' tsatáról meg-tért Magyar Hú-
szárok

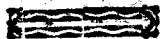

fzárók elöl-találnak egy Német *Markotányost*, ki-
nek szekerén a' többi között 2 hordó jó Budai bor
vala. Lármát ütnek a' Húzfárók, hogy rajtok az
ellenség — meg-ijed a' Markatányos, és hirtelen
lovainak hámjait el-vagdaldván, még vizsgálva sem te-
kintett, úgy el-nyargal azokkal, ott hagyván a' jó
bort. Nó! nem kell egyéb a' Húzfáróknak, alig
halad-el, fel-ugrosnak a' szekerre, tsapot adnak a'
hordónak, 's fáródságok után jókat isznak. Az a-
latt a' gyalogság-is meg-érkezvén, ezeknek egy
Muskatéros Káskétlával mérték 1 póltraért, és így
költék-el a' 2 hordó bort. Meg-halja a' Markatá-
nyos, hogy tsak ravalzságok vólt a' Húzfáróknak
a' Láрма, vizsgálva-tér liette; de mikor már meg-
érkezett a' Lovas Kortszások úgy ki-mérték
vólt, hogy mind a' két hordónak kongatt a' fene-
ke. Azonban ditséretes vólt a' Markotányos' sz-
vefsége, hogy kárát vizsgálva-téritteni nem Kerefte —
meg-gondolván azt, hogy azon meleg tsata után
mindenik katona meg-érdemlette szomjú torkát meg-
enyhíteni.

Hazánkbeli Tudósítások.

Ezen folyó hónapban minden Nemes Várme-
gyékben Hazánkban közönséges gyűlések tartatta-
nak, és némelyekben most tartatnak. A' Bu-
dai Levelek-szerint N. *Pesth* Vármeegyében ezen gyű-
lés 21 és 22-dikben tartaték. — A' Budai Hadi-ta-
nátson hivatalban lévő *Csermák* nevezetű Ur, egy
Belgrád meg vevőjét ditsérő munkát botsátott Vi-
lág eleibe Deák nyelven, melyből egy Exemplárt
Feldmarsfal B. *Laudonnak* küldött, melyre az emli-
tett Hatalmos Vezér ezen hónapnak 13-dikán ezt
felelte: „ *Gratissimo animo tuas accepi litteras, nec
non egregie dictas, sed mea merita supetantes Lau-
des. Tibi ergo maximas gratias ago, & ad obsequia
remaneo Tuus obligatissimus servus: Laudon m. pr.*

A' *Zágrábiai* Levelekből értjük, hogy Január.
10-dikéig meg-lészen az itt fogságban lévő 32 Tö-
rök Rabnknak által tserélések; kik rész-szerint Tisz-
tek.

tekből, rész-szerint köz-emberekből állanak, és ezek helyett szintén annyi Török fogságban lévő Tsászári katonák adatnak vissza. Ezen vissza-tserelésnek munkája Generál - Májor *Pehórnik* Urra vala bizva: ki ez eránt a' *Bihátsi Beghhez* egy Levelet küldvén, ilyen feleletet vett Levelére: — „ Mi Begekh, Kapitányok, Bin-Basák és Ostrofszatseniek, az egész *Bihátsi* és az *Ostrosfátzi* szélnek-Tisztviselői, *Pehórnik* Dániel Urnak az egész *Dgulin* és *Szluini* határ-szélnek, mind a' gyalog mind a' Lovas hadi-népnek fő igazgatójának, mind határ-szélbéli szomszédunknak ajánjuk szép köszöntésünköt!! — „ Mi a' te betsületes iráfodat vettük, és a' mit te nekünk írsz igen örvendetes, hogy mind a' mi, mind a' ti főbb igazgatóitak rendeléft tettenek arról, hogy mi köztetek és ti köztetek egy fogoly tserelés első, és hogy ezen dolognak elrendelése te válloztattál. Mi jelentjük a' te Levelre, hogy mi azon napra, melyre a' foglyok tserelése határoztatik azokért, a' *Novi*-béli 30 Török foglyokért-is, mellyeket ti Parolára haza botsátotlatok, ha nem minnyájokért-is, nagyobb részeiért Kereisztény foglyokat állítottunk-ki, kik a' ti kezeitekbe fognak által-adatni. A' mit ti írsz nekünk azokról a' Törökökről, kik a' ki-váltásra rendelt Kapitány *Cseritz* és ennek fia *Mustay-Bej*-en kívül ki-váltandók, az igen szép, ditséretre méltó, nagy szivhez és jó szomszédhoz illő. — Te jól tudod, hogy a' ti kezeitekben sok Törökök vagynak, kik *Dubitza*, *Novi* és más Boszniai Várookban fogattatának-el; valamint a' ti népetek között mind a' mi mind a' ti határaitokban sokon estenek a' mi kezeinkbe, kik a' magok házaikat minnyájon látni kívánnák, és ezen alkalmatossággal által-tseréltetésüket reménylik: de igen bajos bé-telleyesíteni minde kivánságát; arra nézve ird-meg nekünk azokat névszerint, a' kik a' tiéitek között által-tserélendők mert ha nekünk kellenék meg-irni, kiket tseréljete ki, és kik kívánkoznak ki-tserélődni, és a' miénk között ki mellyikért, így egy hónap alatt sem leszünk

szünk készek a' tserével; mert az egész Kerület a' *Trávníki* Basája, és mi erről még előbb tölle parantsolat eránt tartoznánk várakozni. Annak okáért mi azt gondoljuk, ha néked-is tettik, hogy te minden *Noviból* és *Dubitzából* fogott Törököt hoznál-el a' ki-váltásra. Ha ezt nem akarad, tselekedd, hogy minden *Noviból* fogottak jöjjenek-el; ha ezt sem tselekedhetéd, tselekedd azt leg-alább, hogy Kapitány *Czeritsel*, ennek fiával, Kapitány *Grédellel* és ennek fiával azok a' *Novi* béliek hoztassanak-el, kiknek *Noviban* házok vala — és így tudósíts minket 10 nappal előre, mellyik napon fog esni a' tsere, mitsoda foglyokat vigyünk, és mitsoda foglyokat fogtak ti hozni *Dubitzáikat-é* vagy *Novi* bélieket; vagy tsak az eisöket, hogy miis időt nyerhessünk, a' ti foglyaitokkai *Buszina-Lukában* meg-jenni, hogy ott a' ki-tserélandöket fekírni, és előre el-készülni, hogy ezen dolog mennél előbb végben mehessen. — Ezekután azt akarjuk tudtadra adni, hogy a' tiéitek között sokon el-szöktönek, kiket mi Törökök mint lakasokat úgy néztünk, és a' kiket mi nem kötve, hanem szabadon, nem éhen és rongyoson tartattunk házaiknál. Ők az ő hiteket sok százszor zálogba adták nekünk és azt ígérték, hogy ők el-nem szöknék, még-is el-szöktönek. Ezeket azért tartoztak vagy vizsgáladni, vagy fogságban lévő Törökököt adni érettek; a' mint miis hafanlóképpen nem tsak a' *Novi* béliekért, kik tölletek parolára el-botsáttattak és vizsgálva-nem mentek, hanem mindazokért, kik tölletek hozzánk vizsgálva-szöktönek, Tsászári foglyokat fogunk vizsgálva adni. — Azok pedig, kik vagy a' ti fogságtokból, vagy a' miénkbel vasból szöktenek-el; Számba se jönek, mert a' fogoly, mig fogoly, soha sem ígérte, hogy nem szökik — — — a' természet törvénye kötelezi ötet hogy szökjék, ha lehet; és minden fogoly azért könyörög, hogy mennél hamarébb szabadulhasson. — Tehát nagy érdemü Szomszédunk, mi azt kívánnjuk, hogy te minden rendeléseket úgy tégy, valamint mi néked írtuk; mert ezen a' módon az áltai-tserélés leg

könnyebben meg-eshetik — és mind ezek után ély egészségben 's. t. "

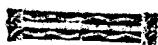
Oláh országból Gindeft nevű Helységből azt írja a' múlt Dec. 15-dikén egy szives Hadi Tiszt Barát más Já-akarójának: „ Az Almanesti Táborhoz, kik az Orosz Gen. Májor Vezérlése alatt voltunk, olyan kegyelmes rendelése érkezett ö Felségének, hogy Kováts rend-felelt való Májornak, Boér második Kapitánynak, Kormos, Schültz és Báró Bánffy Fő-Hadnagyoknak, Czákó pedig All-Hadnagyának tétettek. — Kormos fő Hadnagy esett a' N. Szekely Húszár-sereg első Májor osztályához, a' 2 dik Svadromba Lajos Obellajdinánt igazgatása alá, a' H. Kóburg Táboránál.

Tizenkét-halom 20-dik Jan. „ Itten nálunk egész télen hó nélkül fekete a' föld; eddig még többször lágy, mint kemény — minden drága — a' húsnak fontja 3 póltra — a' valamire való bornak itzéje 8 és 10 kr. — A' Jászok és Rét Kunságiak is kiállították már a' 150 katonát, ugyan ennyi loval; és el-is vitettek még ezen hónapnak 19 dikén Jász-Berényből a' Húszár Sergekhez. — Ezek minnyájon az őket esmérő Hazafiaktól próbált jeles ifjak. A' közöttök szolgált más Vármegyebéli ifjak közzül is sokon jelentették magokat; de ha más Vármegyékben szülöttek bé nem vették — de olyan Legényeket is állítottanak ki, hogy fel-öltetetések után senki sem esmerte volna-nreg őket, hogy nem mind régi próbált katonák. Az olyiat, kinek telyes kedve nem volt tellyességgel bé-nem vették. Ezeket nékem is vala szerentsém (szól a' tudóstó) szemlélni. Örökké hallottam (szól az író) hogy az Erdélyiek, Jászok és Kunok mindenkor különös hiveséggel viseltetenek a' magok Fejedelmekhez.

Zemlinből Jan. 17, dikén azt írják: „ A' Téli-szállásban lévő katonák olly parantsolatot vettek, hogy Februárius végére megint Zemlinnél minnyájon öszve-gyűljenek. Az Armádia számára annyi bor hordatik ide Zemlinbe, hogy az egész Város pintzéiben már nem fér. Itt tegnap megint

tüz támadott; de kevés órák alatt szerentsésen ki-
 óltatott. — Egy Bétsi Levélből olvassuk, hogy Gen.
 G. *Harmankurt, Entzenberg, Thurn, Ehrbach* és *Fes-
 ferkorn* nyugodalomra tettek volna; a' honnan a'
 Nagy Tábori Tisztek között megint rangbéli moz-
 dulás esett. — 3 Magyar Obester Urak: u. m.
Kálnoky, Kürti és *Börös* Generálmajorokká lettenek.
 Obestlajdinánt *Kempf* a' *Gyulay Sámuel* Sergének
 Obesterévé lett. s. t. — A' Tseh-országban lévő G.
Hadik és *Eszterházi* Húszár Sergej már az 5-dik
 Osztályt is verbuálják. Az *Eszterházi* az 5 osztály Ser-
 généél már felvan alva lovasiól, a' *Hadik* Serge most
 verbuál Pofony 's más Vármegyékben 3 fő Tisztek
 alatt — az Obesterből most lett Gen. *Keglovits* Ur Tset-
 országi Brigadéros lézzen. A' Bétsi Udvari Agens
T. Nemes Urnak egy igen ifju de fegyverre szüle-
 tett fia, ki más-fél esztendőtol fogva Kadétoskodik,
 az *Eszterházi* Húszár Sergénéél Hadnagygyá lett —
 fegyverre Deákok! most az ideje — betsületes ta-
 nult ifju ember most próbálhatja szerentséjét.

Ujj Grádiska, 8 Jun. — „Ezen napokban esék
 nálunk egy igen szivet erzékenyítő történet; mely
 minden jelen-valóknak, nevezetesen a' már nyugo-
 dalomra tétett *Liubibrátik* nevü Májornak és en-
 nek Feleségének gönybe borittá szemeiket. Ezen
 valósággal kegyes Öregeknek 3 fiak vala; az Öro-
 gebb mind a kettő all. Hadnagy a' *Mi Grádiskay*
 Sergünknél, az harmadik és ifjabb fiakról pedig, ki
 még alig van 20 22 esztendős, már 10 esztendök-
 töl fogva semmit sem tudnak az öregek, hol van,
 és hová lett? Egy néhány napokkal ez előtt így
 tudák meg el-veszett fiaknak hól-létét, t. i. Meg-
 érkezék egy igen szépen formáltatott Orosz Tiszt
 a' napokban szabadlággal ide, és leg ottan az Öreg
 Májornak házához Mégyen. A' költsönözött kom-
 plémentumok után befélgetéshez fognak. Az Orosz
 Tiszt azt mondja a' többek között, hogy néki
 a' *Liubibrátik* nev, melyet ezen Haznál ottan ottan
 hal, igen esmeretesnek tettik azért; mert egy Orosz
 Májort éppen ezen a' Neven esmér. Az Öreg Májor

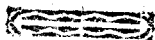
jor igen Kevelset láttaték ezzel magát {vigasztalni, mivel ugyan azon a' neven több familiákis szoktának lenni, és az ő fia még nagyon ifjuis volna Májornak; de midőn azt értette volna, hogy ez a' *Lubibrátik* a' Romai Tsászár jóbbágya és legfellebb - is tsak 22 esztendős volna, már az érzékenyég' Gönyvei kezdének az öreg Májornak szeméből fényleni; és az öreg aszszony fel - szoval kiáltafel: Oh! je! annak mégis a' mi fiunknak kelletik lenni! mert minden környüllások ezt bizonyítják. Nem tudja az Ur, szól az Öreg Májor egészfzen el - keferedve, vallyon nintsen e' valaha szándéka a' maga el - öregedett szüléit még életekben meg - látogatni? Igen - is szándékában vagon, szól a' Muzka Májor Gönyvel tsillámló szemekkel, és ugyan azért jött most annyi földről ide. — Ekkor a' hofszos fegyver viselés között el - öregedett Májornak az ő edes Attyának és ányának nyakába ugrik, és mind a' hármon a' leg - érzékenyebb öröm Gönyvezések között tsokolgalták vala egymást. Mely nagy lehetett ezen két öregnek érzékeny örömek ekkor, midőn ők a' magok 10 esztendőtől fogva már nem látott és örökösön el - veszettnek tartott fiakat — és egy 22 esztendős fiakat, mint Muzka Májort illy véletlenül szemlélének, tsak az édes Atyák és édes Anyák ítélhetik meg. — Ezen Muzka Májor *Lubibrátik* az *Otzakov* el vételében jelen volt, és mint emlékeztető oszlopokat kétféle helyeket hozat Szüléinek; fokot beszélt és ditsérte a' Muzka katonaságot — tsak 3 hónapra kapott szabadságot, és annakutánna vilzfza - mégyen. — Generál *Mitrouszky* szabadságot adott ennek 2 Testvér Battyainak, mind addig az ő Ötsekkel otthon mulatni, mig ezen Muzka Májor haza nem indul. — Ezen Májor a' Muzka böjti napokat szorgalmatossan megtartya, és azon napokon hús - evésre senki rá nem beszélheti. A' maga *Illyriai* nyelvét már el - felejtette; de e' helyett tisztán beszél a' Muzka, Olofz és Frantzia nyelveket. — Egy jó - érzékenységekkel született, jól nevelt betsületes ifju e - lött.

lött nyitva a' Szerentse ajtaja az egész Világon ;
ellenben zárj-bé egy rosz-indulatú gaz embert a'
Szerentse tellyes Kamarájába — önként ki-szalad
belőlle.

Egy sima hajú Ujság Levélből nagy örömmel
olvasánk, hogy H. *Hohenlohé* arra kérte volna ő
Felségét, hogy még akkor Obesflájdinánt, most O-
bester *Liptay* Urat tenné-által az ő Sergéhez Obes-
ternek ; de hogy ő Felsége azt felelte volna ezen
kérésre, hogy nem akarja ő Felsége ez által G. *Pálffy*
János Tábori Fegyver-tármester Urat, mint a' Se-
regnek *Tulajdonosát* azon örömtől meg-fosztani,
mellyet eddig-is vett *Liptay* Urnak vitéz tseleked-
teiből — 's imhol már most ugyan azon Seregnél-is
Obester !

Posonyba 25-dikben 450 Török Foglyok érke-
zének meg ; kiket kifirnek a' szelekre a' kiteserélére.
— Azt irják innen, hogy a' Réklutáknak szamok,
kiket itt keresztül költöztetnek kálömbb kálömbb
Regementekhez, számlál hatatlan ; tsak a' napok-
ban 2000 Rékluták érkezének ide. A' Tseh-Ország-
ba rendelt sergek már utban vagynak, minden órán
várják őket *Posonyba* — 500 keménylövök már fel-
érkeztenek *Posonyik*, kik Tseh Országba mennek.
— Egy Bukoresfibe menő *Kinets* nevü *Barko* Hufzár
3 Spáhira botlik nem régiben uttyában ; Kardot
ránt — és mind a' 3 Spáhik foglagra adák mago-
kat ; kiket az egy Hufzár békifire fogva *Bukoresfibe*.
Hát tsak ilyen a' Török mérészfég? — A' *Vartens-*
leben serge a' napokban Bétsből Tseh országba *Gut-*
tenbergbe indula ; ide Bétsbe 5 Magyar Gránátéros Ba-
talionak fognak jöni ; kik itt meg állapotván, annak
idejében Tseh ország felé vagynak rendelve. —
Obester *Mak* Ur második Gen. Szállásmesterré tétetett.

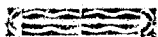
B. *Vukksfovits* a' *Likáner* Sereghez tétetett ál-
tal Obesflájdinántnak ; Szabad-serge tsak egy Bat-
lionra szállot, mely az ifju G. *Gyulainak* adatoz ;
több népe pedig ezen Szabad-seregnek más Seregek
közé osztatott.

Külső-országai elegyes Tudósítások.

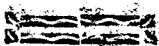
A' Prufsziai alattomban való tsendes de megfontolt lépésekkel indult, és már nyilvánvalóan menő Politika ollyon láthatós elevenséget adott Lengyel-orzágnak, hogy ezeknek eddig volt belső és külső zenebonás állapotjokról tsak nem azt ítélnők előre, hogy ezeknek Státusok még hamarébb jó rendbe és állandó lábra állittatik, mint a' Frantzia Státus. Már a' Lengyel-orzági szeleken öfve-gyült Prufszus katonáknak számok minden közönséges Levelek-szerint 70-ezerre mégyen, kik 60 ezerből álló Lengyel Sereggel egy 12-ezer ez-tendei fizetés mellett szolgáló Prufszus Fő Vezér *Kalkreucht* Ur alatt öfve vagynak foglalva — és az a' vífelt doldok irásaiból is bizonyos, hogy a' Lengyeleket a' Prufszus frigy soha meg-nem tsalta. A' Gallitziában lévő Aultriai Sereg 25-ezerre mondatik szaparodni; a' Mulzkáké pedig már is 30-ezre ment.

Az egész Világ fegyverre készül. — A' Szultán, a' Konstantinápolyból Párisba és onnan ide érkezett Levelek szerint egy fél-világot akar az idén tsatára vinni magával, a' *Mustival* és a' *Mahumed* Zászlójjával, hogy a' tölle el-foglalt Tartományokat vízfza-vehesse. — Egy kárral kötött békefégyre még elég idő van! Ezt mondják, hogy mondotta légyen a' Szultán a' nagy Diványban. — A' mi Felséges Urunk is, a' mondatik, hogy a' maga táborát még 120-ezerrel akarja szaparittani, mely végre a' Rékluta-szedés mindenütt moít leg-elevenebb; a' dolgot kerülő *vagabundus* Legények prémetlen Tsáfsári dolományt nyernek magoknak. — Orosz ország 150-ezer Réklutat szed a' maga Birodalmában; hogy a' maga minden titkos és nyilvánvzó ellenségeinek ellent-áljou: mind *Svétzia*, mind *Dánia* készül, és ki tudja *Dánia* mellyik részre; mert ezen egész mesterségesen készült Politikának az Anglus az Órás-mestere — ő az a' rugó ezen dologban, mely a' több ide tartazókat mozgatja. A' Frantzia zenebonát innen mondják hogy szár-mozott

mozott légyen eredetire nézve; Hollándia innen függ; a' Török háboru itt született, Pruszszia ide tekintget, Svéd ország ide halgat, a' Lengyelekkel köti a' frigyét — 's tavaly-is ő tselekvé, hogy a' *Dánus* a' *Svédek* ellen rántott fegyvert hüvejbe rejt-
vén, semmit sem mozditta — ő az oka még más-
nak is — soknak — a' mint már ez nem rejtekben
lévő titok *Europában*. — A' Porta az egész Biro-
dalmában lévő arannyot és ezüzlöt bé-szedvén, 60
milliom Piašttert érő pénzt veretett; de a' mely más
Országban annyit nem ér, mint a' Török Biroda-
lomban rend szerint szokott forogni, mivel ezüfje és
arannya más értz nemekkel erősen meg-vagyon
elegyítve. — A' *Mahumed* Papjai sem kerülték-el
a' hadi-adót; minthogy ezeknél vagyon a' sok pénz
el-rejtve, azt kívánta a' Divány töltek, hogy kö-
zönségesen 20 milliom Piašttert adjanak. Ezt a' Tö-
rök Papok nem tsak szivesen meg-igérték, hanem
többet is adni önként ajánlották magokat.

Rágusából azt írják: „Tehát a' *Kapután* Ba-
sa tsalhatatlanul Nagy-Vezér. Ez leg-alább is egy
80 esztendős öreg ember, ki olly hosszú szolgá-
latja gyakorlásával igen jól tudja a' Török Udvar
Politikáját, és így okoson tud azzal élni. Ez a'
nagy ősz-fő sem írni, sem olvasni nem tud egy be-
üt-is, és hogy ilyen nagy méltóságra lépett, és
Kapután Basává tétetett, azt ő egyedül egy bizo-
nyos Szultánnénak közzünheti, ki őtet, midőn if-
jabb vala, igen örömeft szemlélte. Majd meg-fog-
juk látni tsak 6 hónapok alatt is, mire fog menni
ezen Egyiptomtól fogva egészszen Európán keresz-
tül esmeretes irás-tudatlan ősz Vezér; midőn a'
Húszárok előtt kellekik *Stéllungat* állani. Az is hoz-
zá járúl az ő életéhez, hogy ő sok esztendőkig ten-
geri télvaj vólt, és abban-is kételkednek, ha val-
lyon nem Keresztény vérből szármozott-é? — A'
Pruszszus Király még a' múlt hónapban ki-szabott
10-ezer tallért, hogy az ő hadi-készületei készi tesse-
nek; mivel maga-is a' *Márs* mezején fogna meg-je-
lenni. Ezt minden közönséges Levelekből így ol-
vas-

vashatni — azonban mit akarjan a' Prúzfuszus — még edgyikünknek sem írta meg a' Berlini Kabinét. Azt tudjuk a' közönséges hírek-szerint, hogy Sléfiában, Morvában és Tseh-országban 75-ezer főből álló népünk vagyon öszve gyűlve rész-szerint, rész-szerint gyűlő-félben. — A' *Wurmzer* Húszár-fergeis Tseh országba vagyon rendelve, és már Mártziusig Györbè mondják, hogy meg-jelenne; és ott várná a' további rendelést. — Azokról a' 10 Bata-lion Magyar Gránátérosokról is, kik most *Pestien* és *Budán* vagynak téli-szállásban, úgy értyük, hogy Béts-felé jönének, és hogy jobb-felől a' *Tabor*-hegyénél fognának innen utat venni magok eleibe. Ezt a' Budai Ujsgból fogjuk előbb meg-tudni, h igaz talál lenni.

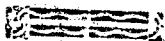
Londonból azt írják egy Jan. 5 dikén költ *Levélden*, hogy a' *Pétersburgi* Udvarnál lévő Anglus Követ Minister módjára mondotta volna meg a' *Pétersburgi* Udvarnak, hogy most vólnának az időnek azon Punktumán, melyben békéséget kellene kötni a' Portával. Némellyek nagyon erősitik, hogy Anglia ezen békéség kötéssel egy ki-kötő-hellyet fogna nyerni a' Közép-tengeren, mely által az ő kereskedése még nagyobbra fogna a' *Lévántán* nevedkedni. Ha ezt Anglia meg-találja nyerni; és ha a' Prúzfuszus Dántiskát magájévé teheti, így bizonyon azon fognak ezek-is munkálódni, hogy békéség legyen — mert a' zavaros vízben minden hatal kíván fogdasni. — azonban mi még mind ezekről — valamint a' Berlini — úgy a' Londoni Kabinétől-is semmi tudósítást nem vettünk — az egész Világ fegvvert fen — az idő tanít meg mi lesz mind ezekből.

Spanyol Ország. — *Madridből* írják: „Azon nem lehet tsudálkozni, hogy olly Irások (szám szerént 39) vagynak átok alá vettelve, a' vizsgálódó szék által ki adatott, és az el múlt Dec. 13 dikán minden Templomokban ki hirdettetett végzésben, a' mellyeknek tsupa felül irások meg mutatja, melly veszedelmesek légyenek azok az

Anyá-

Anyaszentegyházra nézve. Illyenek p. o. *Az Ördög a' szenteltt vízben.* (*Le Diable dans l'Eau benite.*) *Az Eklésia, és az Igazság ritkán atyafiasok* (*Ecclesia, et Iustitia raro Sorores.*) De az valóban álmélködásra való dolog, hogy a' kárhozatos Irók között leg elől a' van téré, ki eggy a' vallásnak leg érzékenyebb, és hatalmasabb védelmezői közül: *Necker.* *) — Egynehány hónapokkal ez előtt, azt ítélte a' Frantzia Akademia az ő Könyvéről, mellyet irt, a' *vallásbéli vélekedéseknek nyomos vóltokról,* (vagy magyarosfában: a' Vallás hafznos vóltáról,) hogy az emberi nemzetre nézve hafznosfabb Könyv nem jött ki annál abban az éfztendőben. — A' *Spanyol Szent Szék* ellenben átkot kiált az ellen, és annak olvasása erántt olly Jelentést tesz, hogy az veszedelmes mind azokra nézve, valakik magokat a' Vallás nélkül valóságának szövevénynyei közzé nem akarják bé keverni. Eppen ezen indító okból tiltotta meg a' Sz. Szék a' *mizei embereknek Catechismusát* (*Le Catechisme pour le Gens de la Campagne,* melly Frantziából fordittatott Spanyolra. — A' Sz. Szék eggy Elöljáró Beszédet botsátott a' maga végezése eleibe, mellyben ki tette, mind a' hitre, mind az engedelmesfégre nézve való fundamentomait. Azokban nints semmi új, 's a' mit tsudálni lehetne; hanem éppen tsak az az idő szakasz, mellyben azok közönfésesekké tétettek.“ —

A' *Bukoreftből* jött utóbbi Levelekben azzal biztatnak, hogy a' 2 Tsászári udvaroknak a' Portával egy allattomban kötött Békefsége fogna minden órán lenni. Ezt már közönféses Levelekben is olvashatni; de ez a' Mefzszebb látok előtt tsak nem nevettségesnek láttatik, hogy a' Porta azoknak híreknélkül, kik vele szövetkeznek békefséget köthöfsön allattomban — ha lesz is valámi belölle, e' tsak bizonyos időre határozott fegyver-nyugvás léfzen,

Tudófitás.

Emlékezünk, hogy már egykor azon kértük vala a' mi E. Olvasóinkot, hogy azok, kik hirtelenséggel a' Postán az Ujságért való pénzt fel-nem küldhetvén, az Ujságíróhoz irtanak, hogy Ujságot küldjen, és a' pénzt, elé-adandó alkalmatossággal meg-fogják fizetni — azok, a' már hitelbe menő Ujságokért a' pénzt egyenesen az Ujságíró neve alatt igazítsák a' Bétsi Postára; mert ha a' Postának titulálják, az újra Ujságot fog érette küldeni — és így 2 Ujság megyen ugyan azon fizetésért — 1 az Ujságírótól, másik a' Postától — és így az Ujságíró károsított; de ezt még-is mind eddig fokón nem tselekedték; mert ezen hibát máig-is szüntelen tapasztaljuk; azért kérjük E. Olvasóinkot, az ilyen pénzt ezen Titulus alatt méltóztassák ezután küldeni *Szatsvay Sándornak* Bétsbed.

A' kik nyomtatott Tudófitást küldenek nekünk, azok 1200 Exemplárt küldjenek, és a' magok neveket-is egy Levélben hozzá ragásfűzzék; mert különben ujságaimhoz nem telzen, mert nem tudhatom, vólt e' vizgálás alatt vagy nem. — Az efféle Exemplárt *Delifúntzon* ha küldik fizessenek meg érette, mert azt senki ki-nem gondolhatja az effélékkel mennyi bajunk és költségünk; azonban némellyek még tsak levelet se küldenek az efféle Pakéttal, hogy tudhatná az ember kié. Mi mindent szívesen tselekszünk; de tudunk kél ki az, a' kivel azt tselekekszük. — A' Postán is ugy küldik némellyek a' pénzt fel, hogy még a' hely sints fel-téve, honnan küldették — hogy volna illyonkor jó az *Expediatio!*!